

**Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliap**

**Taaguutininik akuersissuteqartarnermi Oqaasiliortut sulinerat nalilersuiffigeqqullugu
Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut
siunnersuut. Nalilersuineq inaarsarneqassaaq UKA2019 tikitsinnagu, kalaallisut
taaguusersuinerup ineriartortinneqarnissaanut suliat annertusarnissaannut
innersuussutininik aamma imaqartinneqassaaq.
(*Siumup inatsisartunut ilaasortaaitai*)**

AAMMA

**Oqaasiliortut peqatigalugit inatsisilerinermi kalaallisut oqaatsinik
ineriartortitsinermik akuersinissamillu suliaqarnermik Naalakkersuisut
salliutsitsinissaat pillugu Inatsisartuni aalajangiiffigisassatut siunnersuut.
Taamattaq Naalakkersuisut Oqaasiliortunik oqaloqateqarnermik
kingorna UPA2019 sioqqullugu sulinissamut piffissamut
pilersaarummik saqqummiussinissaannik peqquneqarput.
(*Inuit Ataqtigii Inatsisartunut ilaasortaaitai*)**

Pillugit

ISUMALIUTISSIISUTAI

Siunnersuutit aappassanneernejarneranni tunniunneqartoq

Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilageeqarnermullu
Ataatsimiititaliaq suliaqarnermini makkuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Doris J. Jensen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Nivi Olsen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigii
Inatsisartunut ilaasortaq Peter Olsen, Inuit Ataqtigii (Sinniisoq)

UKA2018-imi ulloq 18. oktober 2018 siunnersuutip siullermeerlugu oqallisigineqarnerata
kingorna siunnersuutit Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut
Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliamit misissorneqarput.

1. Siunnersuutit imarisaat siunertaalu

UKA2018/121 Taaguutininiku akuersissuteqartarnermi Oqaasiliortut sulinerat kalaallisut taaguusersuineq nalinginnaasumik pineqartillugu suliaq nalilersorneqassasoq siunnersuuteqartut kissaatigaat. Kalaallisut taaguusersuinerup ineriartortinneqarnissaanut suliat annertusarnissaannut innersuussutininik naliliineq aamma imaqartinneqassaaq.

UKA2018/159-kut Oqaatsit inatsisilerinikkut atorneqartut kalaallisuunngorlugit ineriartortinnissaat akuerineqarnissaallu pillugit Naalakkersuisut Oqaasiliortut peqatigalugit salliutinneqarnissaat siunnersuutigineqarpoq.

Tamatumunnga ataatillugu sulinissamut piffissamut pilersaarummik inatsisartunut saqqummiussissasut Naalakkersuisut peqquneqarput. Oqaasiliortunik oqaloqateqareernerup kingorna piffissamik pilersaarut suliarineqassaaq.

2. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Ataatsimiititaliap aallarniutigalugu paasivaa siunnersuutip siullermeerneqarnerani Google-translate kalaallisut suliarineqarnerani Naalakkersuisut suliaasa killiffiat apeqqutigineqartoq. Siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut atatillugu suliaq sumut killinnersoq nalunaarutigeqqullugu Naalakkersuisut qinnuigineqarput.

UKA2018/121-ip aamma UKA2018/159 sammisamikkut qalleraannerat pissutigalugu siunnersuutit taakkua ataatsimut katillugit isumaliutissiisummik allagaqarniarluni ataatsimiititaliaq aalajangersimavoq.

2.1 Oqaasiliortut suliaat taaguusersuinermi

2017-imi inatsit nutaaq Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisaat Inatsisartunit akuersissutigineqarpoq (matuma kingorna oqaasiliortut)¹. Siunnersuutininut pineqartunut marlunnut atatillugu, ilaatigut allassimavoq Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisaat § 2, imm. 1, 3 aamma 4-imi:

2 Oqaasiliortut suliaassaraat:

1) kalaallit oqaasiisa ineriartornerat malittarissallugu, tassunga ilagitillugu kalaallisut oqaatsit, oqariartaatsit aamma oqaasilioriaatsit nutaat oqaasersiallu katersussallugit nalunaarsussallugillu,

[...]

3) suliaassarfinni taaguusersuutit akuerisassallugit, ilagitillugit sulinermi oqariartaatsit suliaqarfinnilu aalajangersimasuni oqaasilioriaatsit, takuuk imm. 3,

¹ Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 5, 1. juni 2017-imeersoq.

[...]

Imm. 3. Oqaasiliortut ilisimasalittut suleqatigiissitalianik pilersitsissaaq suliassaqaqarfinni taaguusersuutininik Oqaasiliortunut akuersissutigisassatut inassuteqartartunik.

Stk. 4. Oqaasiliortut suliassat aalajangersimasut naamassiniarlugit piffissami killilikkami ataatsimiititaliat pilersissinnaavaat, suleqatigiit imaluunniit suliaqaqatigiit Oqaasiliortunit ilaasortaaffigineqartut imaluunniit avataaneersunit immikkut suliatigut piginnaasalinnit peqataaffigineqartut.

Taamaasilluni suliassaqaqarfinni taaguusersuutit kalaallisut oqaasiinut sanilliullutik immikkooruteqarput. Suliassaqaqarfinni taaguusersuutit Oqaasiliortunit ineriartortinneqartarput akuersissutigineqartarlutillu, illuatungaani kalaallisut oqaatsit “nalinginnaasut” kalaallisut oqaasillit akornanni atorneqarnermikkut ineriartortarput kingornalu Oqaasiliortunit nalunaarsorneqartarlutik.

Ataatsimiititaliap maluginiarppaa Naalakkersuisut akissuteqaammi ilanngussimammassuk:

”Taakkua saniatigut Isumaginninnermut Inatsisinillu Atortitsinnermut Naalakkersuisoqaqarfiup ilisimatitsissutigaa inatsisilerinnermi taaguutininik katersineq sularineqartoq, piffissap ingerlanerani oqaatsinut nassuiaasersuutininik eqqortumillu nutserneqarnissaanni taaguutininik ilaartorneqartussanik, Naalakkersuisut “Inatsisunik atuutsitsinnermut suliassaqaqarfinni periusissatut suliniutissanullu pilersaarutaat 2017”-imeersoq naapertorlugu. Taakkua Oqaasiliortunut akuerisassanngorlugit saqqummiunneqarumaarput.”

Kalaallisut Suliassaqaqarfinni taaguusersuutit ineriartortinneranni immikkut suliatigut piginnaasallit suleqataanerat ataatsimiititaliap pitsaasutut isigaa. Taamaattorli ataatsimiititaliap Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisaani aalajangersagaq ataani allassimasoq pisortatigut malinneqartussatut atorneqartussatullu eqqaasitsissutigissavaa.

§ 5. Pisortatigoortumik kalaallisut allattaaseq, taarsiullugu oqaasiliat nutaat aammalu Oqaasiliortut suliassaqaqarfinni taaguusersuutit akuerisaat malinneqassapput atorneqassallutillu pisortatigut ingerlatsivinnit, Inatsisartunit aamma oqartussaaffinnit Inatsisartunut eqqartuussiveqarfinnullu attuumassuteqartunit tamanit.

2.2 AI2018

Naalakkersuisut akissuteqaamminni konto pingaarneq 40.94.27 Oqaasileriffik aningaasaliissutit qaffanneqartut ilisimatitsissutigaaat. AI2018-imi erserpoq kr. 900.000-nik

qaffaaffigineqarsimasoq. Oqaatsinik sullissinermik suliaqarnermut ukiut marluk ilassutitut sulinissamut² aamma ordbogimik allannermi najoqqutassamik suliaqarnermi atorineqartussanik. Isumaqaarnarpoq suliaqarfinni taaguusersuutit ineriartortinnerinut immikkut aningaasaliissutitut siunertaqanngitsut.

2.3 Sulinermi piffissamik pilersaarut

Oqaasiliortut Naalakkersuisullu akornanni suleqatigiinneq UKA2018/121-imi sulinissamik siunnersuutaasumi pisariaqartoq oqaatigisariaqarpoq, suliaqarfinni taaguusersuutit pillugit sulinermi annertuumik innersuusiornissaq, misissueqqissaarneq paasissutissanillu katersineq pisariaqartussaavoq. Taamaasilluni suliaq sivisuumik ingerlanneqartussaavoq UKA2019-imi aatsaat inaarneqarnissaa naatsorsuutigineqarluni.

Nalilersuineq Inatsisartunut tamarmiusunut iluaqutaasussaavoq, Nunatta karsiani missingersuusiornermut aammalu inatsisit atuuttut atuutilersinniarnerninut Inatsisartut nakkutiginninnerannut. Taamaasillugu ataatsimiititaliap sakkortuumik kaammattuutigissavaa naliliisinnaaneq taassumunngalu atatillugu innersuussutitassai tamanut ammasumik saqqummiunneqassasut, inatsisartunullu agguanneqarluni – siunnersuummi taamatut piumasagaammik ersittoqanngikkaluartoq.

Suliaqarfinni taaguusersuutit kisiisa ineriartortinnissaat salliutitsilluni akuersissutaanissaa UKA2018/159-i aqqutigalugu Naalakkersuisut aalajangiissasut kissaatigineqarpoq. Tamatumalu kingorna Naalakkersuisut Oqaasiliortunik oqaloqateqarlutik sulinissamut piffissamut pilersaarusiussasut inatsilerinermi kalaallisut oqaatsinik ineriartortitsinermi Naalakkersuisut pingaarnersiunerisigut. UPA2019 nallertinnagu piffissamik pilersaarusiorneq naammassineqarsimassasoq piffissamillu sivisunerusumik tigusissanngitsoq nalilerneqarluni – naak piffissamik pilersaarusiorneq Inatsisartunut saqqummiunneqarnissaa pisussaagaluartoq.

2.4 Piffissamik pilersaarusiorneq naliliinerullu ilimagisatut imarisassai

Inatsisartut Oqaasiliortut pillugit inatsisaannut atuuttumut isumaliutissiissutaasumut tunniunneqarsimasumut siunnersuutaasunut marluusunut atatillugu ataatsimiititaliap innersuussissaaq. Tassani Kultureqarnermut, Ilinniartitaanermut Iisimatusarnermut Ilageeqarnermullu Ataatsimiititaliap atugassatut akuersissutaasut sunniuteqarluartumik atorineqarnissaat siunertaralugu imatut ilaatigut oqaatigaa³:

”Suliaqarfinni taaguutit kalaallisut nutaanik taaguusersorneqarnissaannik ineriartortitsinermik suliaqarfinni aallartinneqartinnagu suliaqarfinnut taaguutit oqariaatsillu nutserneqarnissaannik inuttaasut suliamillu ingerlatsisut pisariaqartitsinerat suliamik ingerlatsisunit

² Ilimagineqarpoq pineqartoq tassaasoq oqaatsinut kiffartuussivik UPA2017/50 Inatsisartunit akuersissutigineqartoq.

³ Isumaliutissiissut UPA2017/123 tunniunneqarpoq ” Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. xx, xx.xxx 2017 - imeersoq”

*nalilersorneqaqqaartassasoq ataatsimiititaliamit kaammattuutigineqassaaq.
Tamatumani oqaatsit il.il. atuutereersut nutserneqartarnissaat
naleqquttuunersoq ilaatigut nalilersorneqaqqullugu”*

Oqaasiliortut pillugit nalilersuineq tunuliaqutaralugu Naalakkersuisut UKA2018/ 121-ikkut innersuusioqquneqarput. Nalilersuusiornissamat taamaasilluni periarfissaqalissaaq, oqaasiliortuni allaffissornermi atorneqartunut pitsanngorsaaitut atorneqarsinnaasumik. Inatsisinut atuuttunut ataatsimiititaliap qulaani piumasarisaanut naleqqupput.

Naammassiuminarsaneq anguneqarsinnaavoq assersuutigalugu makkunangga nalilersuinikkut:

- Ingerlatseriaatsinik (isumalluutinik annertuumik atuisunik) pisariaqanngitsumik tiguisinnaasunik piiaanikut ersarissaanikkulluunniit,
- immikkut suliatigut Oqaasilerisut sulineranni piumaneqarnerpaanik pingaartitsineq salliutitsinerlu – taamaasilluni immikkut suliatigut siumukarnissamik pilersitsisoqassaaq piffissamillu sivikinnermik atuisoqarluni
- isumalluutinik piviusunik misissueqqissaarneq illuatungaani atugassat akuersissutaasimasut

UKA2018/121-imi nalilersuineq kissaatigineqartoq taama iluseqarluni akuerineqassappat ataatsimiititaliap inassutigissavaa isumalluutinik atuneq (suliset aningaasaqarnerlu) illuatungaani inernerit aalajangersimasut (suliassaqarfinni taaguusersuutit akuerineqarsimasut ineriartortinneri saqqummiunnerilu). Tamatuma saniatigut suliat pitsaassusaat nalilersuineri pingaartittariaqarpoq – uani pineqarput immikkut ilisimasallit atorneqartarnerat takuuk Oqaasiliortut pillugit Inatsisartut inatsisaat § 2, imm. 3.

Piffissamik pilersaarusiorderup siunnersuutigineqartup akuersissutigineqarsinnaanera pineqartillugu, ataatsimiititaliap inassutigissavaa piffissamik pilersaarusiordermi sulisorineqartut aningaasaqarnerlu kisiisa eqqarsaatigineqassanngitsut aammattaarli qaffasissumik pitsaassutsip qulakkeerneqarnissaa eqqarsaatigineqassasoq. Inatsisilerineri latinerisut taaguutinik atuneq nunarsuaq tamakkerlugu siammarsimasorujussuupput – nunani oqaatsit suulluunniit atorneqartut apeqqutaatinnagit. Taamaasillugu ataatsimiititaliap sakkortuumik kaammattuutigissavaa apeqqutit tulluuttut akissuteqarfigeqqullugit: 1. Inatsisilerineri taaguutit atorneqartut aalajangersimasunik kalaallisut oqaasertalersornissaat qanorluunniit akeqassagaluarpas qanoq naleqassappat (piginnaasatigut aningaasaqarnikkullu)? Aamma 2. Latinerisut taaguutit atorneqarnissaat akuerineqarsinnaappat, nalinginnaasumik atorneqarsinnaaneri annerusumik pingaartinniarlugit (inatsisilerinerimik ilinniagaqartut tamarmik taamaasillutik latinerisut taaguutit ilisimaarissavaat, sumiiffinni oqaatsinut sanilliullugit annerusumik atorneqarfiini atorlugit.)

3. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Inatsisartut suleriaasianni takuneqarsinnaavoq § 33, imm. 1-imi, aalajangiiffigisassaattut siunnersuutitut siunnersuutillu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunerisassai allaaserineqarsimassasut.

Ataatsimiititaliap maluginiarpaa siunnersuutit piviusunngortinneqarnerani aningaasaqarnikkut allaffissornikkullu kingunerisassai pillugit piumasaqaataasut malillugit ersarissarsimagaat. Taamaasillugu takuneqarsinnaavoq UKA2018/121-imi nalilersuilluni sulinermi AC-tut sulisup ukiup affaanik sulilersitsinermik nalilernerqarsimasoq. Allatut naliliinissamut pissutissaqanngitsoq ataatsimiititaliaq naliliivoq.

UKA2018/159 pineqartillugu AC-tut sulisup qaammatit pingasut sulineratut isumalluutininik atuinissaq nalilernerqarsimavoq. Suliat Oqaasilerisut suliassat Naalakkersuisut nalinginnaasumik malittarisassaasa ataaniimmata annerusumillu misissueqqissaarnissamut piffissamik pilersaarusiornermut sivilunerusumik atuinissaq naatsorsuutigineqanngimmat AC-tut sulisup qaammatit pingasut sulineratut annerpaamik sulinissaanut isumalluutininik atuinissaq ataatsimiititaliap nalilerpaa.

4. Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

UKA2018/121

Siunnersuut **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliap **isumagatigiittup** inassutigaa.

UKA2018/159

Siunnersuut **akuerineqassasoq** ataatsimiititaliap **isumagatigiittup** inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni kiisalu isumaliutissiisummi oqaatigineqartunut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Doris J. Jensen
Siulittaasoq

Laura Táunâjik

Nivi Olsen

Sofia Geisler

Peter Olsen